

İNŞAAT ŞANTİYELERİNDE STAJ YAPAN ÖĞRENCİLER İLE İLGİLİ PROJE MÜDÜRÜNÜN YAPMASI GEREKEN NELERDİR?

Oktay Tan (MSc)
İş Sağlığı Bilim Uzmanı

Çalışma Bakanlığı emekli İş Sağlığı Gn. Md. V.,
Yıldız Tek. Ün. ve İstanbul Gedik Ün. Öğr. Gör.,
MESKA Vakfı 3. Dönem Bşk.
İstanbul, 18.02.2025

Staj yapan öğrencilerin ilk işinde çalışması, heyecan verici bir deneyimdir ve öğrenciler genellikle işlerin nasıl yürüdüğünü, gelecekteki kariyerlerinin nasıl olabileceğini ve okulda öğrendikleri becerilerini nasıl kullanabilecekleri konusunda maalesef en meraklı olan kişilerdir. Öte yandan işverenler de stajyer öğrencilerin sigortasını ve ücretini ödemedikleri için, eğitim gördükleri sürece yararlanmak isteyen kişilerdir. Genç beyinler, genellikle harika fikirlerle gelir ve işverene eğitim ve yönetim becerilerini kullanma fırsatı verir. Bu öğrenciler, ofis işlerinden inşaat işlerine kadar çok çeşitli işlerde staj yapabilirler. Bu, mesleği her gün uygulayan insanlardan öğrenmelerini sağlar. Ne yazık ki, deneyim ve bilgi birikiminde yoksun bu öğrencilerin inşaat sektöründe iş kazaları ile karşı karşıya kalma olasılığı daha yüksektir. Bunun nedeni, çalışma ortamını tanımadıkları ve risklerin farkına varmadıkları gibi yeterli olgunluğa sahip olmamalarıdır.

İnşaat şantiyelerine staj yapmak amacıyla gelen genç ve deneyimsiz teknik lise son sınıf öğrencileri ile üniversitelerin inşaat bölümü öğrencileri ve İşkur kursiyerleri, inşaat sektöründe ölen veya yaralanan kişilerin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Günümüzde yazılı ve görsel medyada, stajyer öğrencilerin iş kazası haberlerine sık sık rastlıyoruz. Örneğin, Ankara'da 15 yaşındaki bir stajyer öğrenci E. A. K, çalıştığı inşaatın 6'ncı katından asansör boşluğuna düşme sonucunda hayatını kaybetmesi, (Gerçek Gündem, 24 Temmuz 2024) Keza, İnşaat'a ait 'Merkez Ankara'

projesinde 15 Ağustos 2022 tarihinde sağanak yağış ve şiddetli rüzgar nedeniyle devrilen kolon, stajyer olarak çalışan Hacettepe Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Öğrencisi T. Ö, ODTÜ Mimarlık öğrencisi E. K. ve ODTÜ İnşaat Mühendisliği öğrencisi E. Ç.'nin üzerine düşmesi sonucu öğrencilerden T. Ö, olay yerinde yaşamını yitirirken, E. K. ve E. Ç. ise ağır yaralanarak tedavi altına alınmış olması, (Ankara/Evrensel, 13 Ekim 2022) şantiyelerde stajyerlerin geçirdikleri iş kazalarının sadece birer örnekleridir.

Bugüne kadar yazılı ve görsel medyada inşaat şantiyelerinde ihmal nedeniyle iş kazası sonucu yaralanan, sakatlanan ya da hayatını kaybeden stajyerler ile ilgili açılmış milyon mertebesindeki tazminat davalarının kazanıldığına ve sorumluların hapis cezası aldığına ilişkin haberler de yer almaktadır.

Bu ve bunun gibi haberlere rağmen, stajyer öğrencilerinin staj yaptığı şantiyelerde kaç iş kazası geçirdiği SGK'nın resmi verilerin de görülememektedir. Örneğin, SGK 2023 yılı İstatistik Yıllığında, 14 yaş ile 22 yaş aralığında toplam 16.837 iş kazası olduğu, bu kazaların sonucunda 131'nin öldüğü biliniyor ancak, bunların kaçının stajyer öğrenci olduğu bilinmiyor.

İnşaat şantiyelerine üniversitelerden veya teknik liselerin son sınıfından teorik bilgilerini, iş ortamındaki uygulamaya yönelik geliştirmek üzere gelen öğrencilerin başına gelecek iş kazasının hukuki durumu ise, ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği ile iş hukuku kapsamında değerlendirilmektedir. Bu konuda; İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (6331 Sayılı Kanun), Borçlar Kanunu (6098 sayılı Kanun), Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (5510 Sayılı Kanun) ve Türk Ceza Kanunu (5237 sayılı Kanun) gibi mevzuatlar belirleyici rol oynar.

1. Stajyer öğrencinin Hukuki Statüsü:

Stajyer genel anlamda, teorik ve uygulamalı dersler dışında, öğrencilerin öğretim programlarıyla kazandırılması öngörülen mesleki bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmeleri, sektörü tanımaları, iş hayatına uyumları, gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmeleri amacıyla inşaat iş yerlerinde (şantiyelerde) yaptıkları mesleki çalışma olarak tanımlanır. Ancak, üniversite veya meslek lisesi öğrencisi olması fark yaratabilir. Meslek lisesi stajyerleri genellikle işçi statüsünde değerlendirilir ve iş yerindeki diğer çalışanlarla benzer yasal haklara sahip olabilirler.

Üniversite stajyerleri ise genellikle işçi sayılmaz ancak 5510 sayılı Kanun'da ön görülen kısa vadeli sigorta kollarından "iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortası" kapsamındaki sigorta haklarından ve 6331 sayılı Kanun'da ön görülen iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin tümünden yararlanmak zorundadırlar.

Bilindiği gibi, AB müktesebatında işçi, esas itibarıyla iş sözleşmesine göre bağımlı çalışanlar olarak kabul edilmiş olmakla beraber; doğrudan bir işi görme borcuna dayanmayan, amacı "eğitim" olan ve işyeri ortamında ilişki kurulan kimselerin de (yani staj yapan öğrencilerin) iş sağlığı ve güvenliği konularında "işçi" kavramına dahil edilmesini benimsemiştir. Bu kişiler de işçilere uygulanan koşullardan yararlandırılmıştır. Bu açıdan bakıldığında, ülkemizde de AB müktesebatına paralel bir düzenleme getirilmiş ve 6331 sayılı Kanununun 2/1. maddesinde, çırak ve stajyerler de İSG önlemlerinden yararlanacak kimseler arasına alınmışlardır.

2. İşverenin Sorumluluğu:

İşverenler, stajyerler de dahil tüm çalışanların iş güvenliğini sağlamakla yükümlüdür. 6331 sayılı Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve iş yerlerine, bu iş yerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır (6331 sayılı Kanun, md. 2/1). 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre, staja tabi tutulan öğrencilerin sigortalı yapılması işverenin sorumluluğundadır. (5510 sayılı Kanun, md. 5/b). Sigortalılıkları staj sürelerinin bittiği tarihten itibaren de sona ermiş olur.

Öte yandan işveren, staja tabi tutulan öğrencilerin iş kazalarına karşı korunması için eğitim vermek, gerekli kişisel koruyucu donanımları sağlamak, iş yerindeki riskleri tespit edip en aza indirecek önlemleri almak ve sağlık gözetimi yapmak zorundadır. Zira, işverenin ihmali nedeniyle bir kaza sonucu yaralanma ya da ölüm veyahut işe bağlı hastalık meydana gelirse, işverenin veya vekilinin tazminat sorumluluğu ve hapis cezasına maruz kalma sorumluluğu da doğabilir.

3. İş Kazası Sayılması ve Sosyal Sigortalar Süreci:

Genel anlamda iş kazası, işyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hale getiren olaydır. İş kazası sonucunda çalışanın yaralanması, uzuv kaybına uğraması ve hatta vefatı gibi ciddi sonuçlar doğabilir. Stajyer, 5510 Sayılı Kanun kapsamında sigortalanmışsa, inşaat iş yerlerinde uğradıkları kazalarda 5510 sayılı Kanun'un 13. maddesi kapsamında "iş kazası" olarak sayılacaktır. Bu taktirde Kurum, yaralanması nedeniyle geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verecek, sakat kalması durumunda sürekli iş göremezlik geliri sağlayacak ve ölümü halinde ise cenaze gideri ve hak sahiplerine gelir sağlayacaktır. Çünkü zorunlu staj yapan öğrenciler, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından iş kazası ve meslek hastalığı sigortası kapsamına alınmıştır (5510 sayılı Kanun, md:5/b).

5510 Sayılı Kanun'a göre, stajyerler iş kazasına uğradığında, iş kazası olarak bildirilmesi zorunluluğu bulunmakta ve işverenin, kazanın olduğu yerdeki yetkili kolluk kuvvetlerine derhal, kazayı en geç 3 iş günü içinde Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirmesi gerekmektedir¹. Bu itibarla, iş kazası bildirimini öğrencinin okuduğu okul tarafından değil, staj gördüğü inşaat firması tarafından bildirilecektir (5510 sayılı Kanun, md:7/a). Aksi halde, yükümlülüğün süresinde yerine getirilmemesi durumunda idari para cezaları işverenlerine uygulanır.

İşkur lisansiyerleri, program süresince katılımcılar adına iş kazası ve meslek hastalığı ile genel sağlık sigortası primleri de İşkur tarafından karşılanarak katılımcıların sağlık hizmetlerinden faydalanmaları da sağlanır. Kursiyerlerin kurs süresince genel sağlık sigortası ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi İşkur tarafından karşılanır.

4. Tazminat ve Hukuki Sorumluluk

İş kazası durumunda, stajyerin hukuki durumu, iş yerinin ve okulun yaptığı sözleşmeye bağlı olarak değişebilir. Ancak, iş kazası işverenin ihmali nedeniyle meydana gelmişse, stajyer veya ailesi maddi ve manevi tazminat davası açabilir (6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, mad:53). İş kazası sonucu yaralanma veya ölümlerle sonuçlanırsa, işverenin ceza sorumluluğu da doğabilir ve taksirle ölüme sebebiyet verme suçundan yargılanabilir (5237 sayılı Kanun, mad:85, 86).

Sonuç olarak inşaat şantiyelerinde staj yapan öğrenciler iş kazasına uğradığında şantiye yönetimi;

- a) Stajyerlerin iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası, primleri (okulu) tarafından yatırılıp yatırılmadığı incelenmeli,
- b) İşveren, şantiyeye staja için gelen öğrencilerin mesleki risklerinin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapmakla yükümlüdür. Aksi halde, hukuki ve cezai sorumluluk doğabilir. Bu yüzden, gerekli iş sağlığı ve güvenliği önlemler alınmalı, işbaşı eğitimi verilmeli,
- c) Stajyerlerin şantiyede maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlamalı, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılmamalıdır.

¹ Kısa Vadeli Sigorta Kolları Uygulama Tebliği (Resmi Gazete Tarihi: 28.09.2008 Resmi Gazete Sayısı: 27011)

Bu itibarla, inşaat şantiyelerinde stajyer öğrencilerin ve kursiyerlerin iş sağlığı ve güvenliği, hem yasal düzenlemeler hem de iş güvenliği kültürünün oluşturulması açısından büyük önem taşır. Stajyer öğrencilerin inşaat şantiyelerinde güvenliğini sağlamak için şantiye yönetimince alınabilecek bazı temel önlemler şunlardır:

1. 5510 Sayılı Kanununun 5. Maddesinin 1. Fıkrasının (b) bendi kapsamında bulunan çırak ve stajyer öğrenciler ile aynı maddenin (e) bendi kapsamındaki İş-Kur kursiyerleri sigortalı sayıldığından ve bunların sigortalılık bildirimleri (yani, işe giriş-çıkış, aylık bildirimler) ve sigorta prim ödemeleri ilgisine göre “öğrenim gördükleri okulları”, Üniversiteler veya “İş-Kur” tarafından yerine getirilmektedir. Öte yandan, geçmiş tarihli sigortalı giriş işlemi de yapılamamaktadır ve bu durumun cezai yaptırımları bulunmaktadır. Bu kişilerin staj yaptığı şantiye yönetimi Sigortalı İşe Giriş Bildirgesi’ni görmeden stajyerin işe başlamasına izin vermemesi gerekir. Bunun için stajyerler, staj kapsamında gerekli olan SGK İşe Giriş/İşten Ayrılış Bildirgelerini ve Sağlık Provizyon Belgelerini e-Devlet üzerinden temin edip şantiye yönetimine vermelidir. Bu nedenle, şantiye İdari İşler Şefi belgelerin aslı ya da fotokopilerini alıp EK.1’deki form’un A bölümünde bulunan kısım imzalanmalıdır.
2. Stajyerlerin iş kazası ve meslek hastalıkları bildirimleri, Şantiye proje müdürünün dikkatle ve titizlikle takip etmesi gereken süreçlerdir. İnşaat şantiyelerinde çalıştırılan stajyer öğrenci veya İş-Kur kursiyeri çalışma esnasında karşılaştıkları iş kazalarını Sosyal Güvenlik Kurumuna fiilen çalıştıkları yerdeki işverenler bildirmekle yükümlüdür. (Bkz: 10/7/2018 tarihli ve 2018/26 sayılı SGK genelgesi) Çünkü, bu kişilerin iş kazası bildirimini Üniversite ya da Teknik Lisenin yapmadığı durumlarda sorumluluk fiilen çalıştıkları yerlerdeki işverenlere aittir. Bu bakımdan, iş kazası bildirimini sigortalı çalışanlarda olduğu gibi e-sgk üzerinden iş kazası meslek hastalığı E-Bildirim sekmesinden şantiye yönetimi tarafından yapılmalıdır. Şantiye İdari İşler Şefi, SGK Giriş Bildirimi yapılmış olduğuna ilişkin belgeleri alıp EK.1’deki B bölümdeki kısmını imzalamalıdır.
3. Stajyerlerin ve kursiyerlerin maruz kalacakları iş kazası ya da meslek hastalığı olayları ile ilgili bildirimlerin belirtilen süreler içinde yapılmaması veya geç yapılması halinde işverenlere işyerinin tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak idari para cezası uygulanmaktadır. Örneğin, Teknik lise son sınıfta iken bir işletmede staj gören öğrencinin söz konusu işletmede iş kazası geçirdiğini varsayalım. Bu durumda iş kazası bildirimini öğrencinin okuduğu okul tarafından değil, staj gördüğü şantiye yönetimi tarafından bildirilecektir. Bildirimin yapılmaması halinde idari para cezası okula değil, staj görülen işletmeye uygulanacaktır. Ancak, okul tarafından süresinde bildirim yapılması durumunda bu bildirim işletme adına yapılmış sayılmaktadır.
4. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereğince, stajyerler staja başlamadan önce staj yapacağı işyerinin tehlike sınıfına uygun temel iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almaları gerekmektedir. Stajyerlerin eğitimi ve bilgilendirilmeleri, şantiye alanına girmeden önce iş sağlığı ve güvenliği konusunda detaylı bir eğitim verilip EK.1’deki D bölümdeki kısmı İş Güvenliği Uzmanı imzalamalıdır. Bu eğitimde, şantiyede karşılaşılabilecekleri genel ve özel riskler, güvenli çalışma yöntemleri ve acil durum prosedürleri öğretilmelidir. Bu eğitim, kişisel koruyucu donanım kullanımı, iş kazalarının önlenmesi ve yangın güvenliği gibi temel konuları dahil iş sağlığı ve güvenliği konularını kapsamalıdır.
5. Staj yapan öğrencilerin sağlık gözetimi de aynı çalışanlar gibi değerlendirilir. Stajyer öğrenciler, işe başlamadan önce sağlık muayenelerinin yapılması sağlanmalıdır. Bu öğrencilerin sağlık muayeneleri işe başlamadan önce İşyeri Hekimi tarafından yapılır

EK.1'deki B bölümdeki kısmını imzalamalıdır. Düzenlenen sağlık raporuna “çok tehlikeli işte çalışabilir” şerhi konulmalıdır.

6. Stajyer öğrenciler, şantiye alanında çalışacaklarsa, doğru ve uygun kişisel koruyucu donanım (baret, emniyet kemeri, eldiven, güvenlik ayakkabısı, gözlük vb.) kullanmaları sağlanmalıdır. KKD'lerin öğrencilere nasıl kullanılacağı konusunda pratik eğitim verilmelidir. Daha sonra EK.1'deki C bölümdeki kısmını stajyer öğrenci ve eğitimi veren İş Güvenliği Uzmanı tarafından imzalanmalıdır.
7. Tüm bu işler bittikten sonra stajyere işi öğretecek Bölümün Şefi, EK.1'deki D bölümdeki kısmını imzaladıktan sonra stajyer işe başlatılmalıdır.
8. Şantiyedeki tüm makineler, araçlar ve iş ekipmanlarının güvenli çalışması önemlidir. Stajyer öğrencilerin, bunlarla ilgili olarak sadece şantiyedeki tecrübeli saha mühendisi veya formen tarafından yönlendirilmesi gereklidir. Şantiyedeki uyarı bandları ve bariyerler gibi uyarıcı unsurlar, öğrencilerin dikkatli olmasını sağlayacak şekilde tüm makinelere, araçlara ve iş ekipmanlarına yerleştirilmelidir.
9. Stajyer öğrencilerin çalışacağı alanlar önceden risk değerlendirmesinden geçirilmelidir. Yüksek risk taşıyan alanlardan, örneğin inşaattaki korkuluksuz döşeme kenar boşluklarından, yük taşıyan kule vinç altından uzak durmaları sağlanmalıdır. Şantiyede stajyer öğrencilere uygun güvenli çalışma alanları ve rotalar belirlenip bu alanlara formenler refakatinde gidip gelmeleri sağlanmalıdır.
10. Şantiyede acil durumlar için önceden hazırlanan planlar, stajyer öğrencilere iletilmeli ve bu planlara uygun davranış şekilleri öğretilmelidir. Ayrıca, yangın, elektrik çarpması veya düşme gibi durumlarda ne yapılması gerektiği anlatılmalıdır. İlk yardım eğitimi ve en yakın sağlık birimine nasıl ulaşılacağı gibi konular da stajyer öğrencilere aktarılmalıdır.
11. Stajyer öğrencilerin şantiye ortamında sürekli denetlenmesi gereklidir. Çalıştıkları süre boyunca İş Güvenliği Uzmanları veya sorumlu kişiler tarafından yapılan düzenli gözlemlerle, öğrencilerin güvenli bir şekilde çalışıp çalışmadığı takip edilmelidir. Güvenlik kurallarına uymayan öğrencilere hemen geri bildirim verilmelidir.
12. Stajyerlerin çalışma saatleri, yasal sınırlarla belirlenmeli ve aşırı yorgunluk, dikkat dağınıklığı gibi faktörlerden kaçınılmalıdır. Stajyer öğrencilerin ağır işlerde çalıştırılmaması ve onlara uygun, güvenli görevler verilmesi gerekir.
13. Stajyerlerin iş kazası geçirmeleri halinde EK.2'deki form doldurulmalıdır.

STAJYER ÖĞRENCİ İŞE BAŞLAMA FORMU Sayfa: 1

Not: Bu form, 6331 sayılı Kanunu'nun 2. maddesine göre 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamındaki öğrenci statüsünde olan stajyerler için düzenlenmiştir.

Stajyer Öğrencinin

Adı ve Soyadı:

Geldiği Okulu/Üniversitesi:

Hangi bölüm öğrencisi:

Yapacağı görevin tanımı:

Staj başlama Tarihi:

Staj bitim Tarihi:

A BÖLÜMÜ

Bu formun 2. sayfasında yazılı "Bu İş Yerinde Uyulması Gerekli İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları" nı şantiyedeki özel riskleri anlayarak okudum. Hiç bir uyarıya gerek kalmadan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu Kanuna göre çıkarılan mevzuatta yer alan hususları yerine getirmeyi; aksi halde ilgili kanunlara, yönetmeliklere ve şantiye kurallarına uymama nedeniyle doğacak kazalardan, hastalıklardan ve yangından yahut 5510 sayılı kanunun ilgili hükümlerine uymamaktan doğacak cezai ve hukuki sorumluluğun bana ait olduğunu kabul ve taahhüt ederim.

Stajyer Öğrencinin

Adı ve Soyadı:

Okulu/Üniversitesi:

Tarihi :

İmzası :

B BÖLÜMÜ

SGK Giriş Bildirimi yapılmış (İlgili belge form ekinde) İdari İşler Şefi'nin imzası:

Çok Tehlikeli İşler Sağlık Raporu verildi

İşe giriş muayenesini yapan İşyeri Hekimi'nin Adı ve soyadı:..... imzası:

C BÖLÜMÜ

Aşağıda dökümü yapılan kişisel koruyucu donanımları sağlam, eksiksiz ve nasıl kullanılacağını öğrenerek teslim aldım.

Stajyer öğrencinin imzası: Tarihi:

KKD Eğitimini veren İş Güvenliği Uzmanı'nın Adı ve soyadı:..... imzası:

	Adet	Adet
Baret		Kaynakçı Yüz Siperi.....
İşaretçi yeleği		İş Eldiveni
Paraşüt tipi emniyet kemeri ..		İş Ayakkabısı
Diğer		

D BÖLÜMÜ

Staj yapan öğrenciye çalışmaya başlamadan önce yapacağı işin ne olduğu, bu işte karşılaşacağı genel ve özel riskler hakkında gerekli "İşe başlama eğitim" verilmiştir.

Eğitimi Veren İş Güvenliği Uzmanı'nın

Adı ve Soyadı :.....

İmzası :

Eğitimimi Aldım

Stajyer öğrencinin

İmzası:

İşe Başlayabilir

Tarih:

Stajyere işi öğretecek Bölüm Şefinin

Adı ve Soyadı :

İmza :

STAJYER ÖĞRENCİ İŞE BAŞLAMA FORMU Sayfa: 2

Not:

Bu form, 6331 sayılı Kanunu'nun 2. maddesine göre 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamındaki öğrenci statüsünde olan stajyerler için düzenlenmiştir.

ŞANTIYEDE GEÇİCİ VE KISA SÜRELİ ÇALIŞMA YAPACAK İŞÇİLER İLE ARAÇLARIN ANA KAPIDAN GİRİŞ VE ÇIKIŞLARINDA UYMALARI GEREKLİ KURALLAR

- Şantiye bilgi panosu veya Şantiyenin muhtelif yerlerine yerleştirilmiş bulunan ve asılı olan iş sağlığı, güvenliği ve çevre koruma ile ilgili kurallar okunacak ve bu kurallara uyulacaktır.
- Şantiyede iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin alınmış olan tüm önlem ve kuralara uyulacaktır.
- Çalışanlar, görevlerini tarif edildiği şekilde yapacak, başkalarının işine karışmayacak ve amirlerinin verdiği talimatlar doğrultusunda çalışacaktır.
- İş güvenliği uyarı levhalarının yerleri (ilgili ve sorumlularının bilgisi ve izni olmadan) değiştirilmeyecektir.
- Geçici iş yapmaya gelenler giriş kapısında kontrolden geçtikten sonra Şantiye ofisinden onay alınacak, kimlikleri alındıktan sonra "ziyaretçi yaka kartı" verilecektir.
- Ellerinde çanta veya herhangi bir paket bulunduğunda, çanta ve paketleri ana kapıdan giriş ve çıkışlarında kontrol edilecektir. Kapı girişlerinden işin gereği kişisel koruyucu malzeme verilmeden Şantiye içerisine alınmayacaktır.
- Araçla gelenler kendilerine ayrılan park yerlerine araçlarını bırakacaklardır.
- Şantiye sınırları içinde yönetimden izin almadan fotoğraf veya film çekimi yapılmasına izin verilmeyecektir.
- Nakliye araçları Şantiye sahasında geri manevra yapmalarına izin verilmeyecek, zorunlu ise nezaretçi ile yapılacaktır.
- Yük boşaltan damperli araçlar, damper indirmeden kesinlikle hareket etmeyecektir.
- Uyarı işaret ve levhalarına uyulacak yetkilinin izni olmadan yerleri değiştirilmeyecektir.
- Şantiye içi haberleşme araçları dışında radyo, walkman v.b. Şantiye sahası içinde kullanılmayacaktır.
- 18 yaşından küçük kişilerin ziyaretçi de olsa Şantiye çalışma mahallerine girmesine izin verilmeyecektir
- Yemek paydoslarında bile olsa iş yerinde kumar oynanmasına izin verilmeyecektir. Tespiti halinde yazılı ihtar verilecek, tekrarı halinde Şantiye dışına çıkarılacaktır.
- Şantiyede yakasında tanıma kartı bulunmayan işçilerin dolaşmasına ve bu kartla yabancıların işyerine sokulmasına izin verilmeyecektir.
- Uyarı levhaları ile belirlenen patlayıcı ve parlayıcı maddelerin depolandığı veya bulunduğu yerlere girmeleri engellenecek, girmeleri zorunlu ise sigara içmelerine izin verilmeyecektir
- Şantiyede yakasında tanıma kartı bulunmayan işçilerin dolaşmasına ve bu kartla yabancıların işyerine sokulmasına izin verilmeyecektir.
- İşçilerin, el aletlerini imza karşılığı zimmetle alması ve iş günü sonunda da imza karşılığı geri vermeleri sağlanacaktır.
- Zimmetinde bulunan makine, alet ve teçhizatını kaybeden veya hasara uğratan işçiden bunların bedeli tahsil edilecektir.

ŞANTIYE ÖZEL RİSKLERİ:

- **Yüksekten düşme:** Şantiyede düşme tehlikesi yaratan boşluklar kapatılmıştır. Buna rağmen mevcut korkuluklara yaslanmak, döşeme kenarına yakın yürümek, asansör kapılarına yaslanmak, karanlık bölgelerde gezmek her zaman için tehlikelidir.
- **Takılarak yere düşme:** Bazı bölgelerde zeminde çakılı çiviler bulunmaktadır ya da uzatma kabloları geçmektedir. Bu sebeple sürekli önünüze bakarak yürünmelidir.
- **Yüksekten malzeme düşmesi:** İnşaat sahasına giriş çıkışlar sadece üzeri sundurmalı tek bir noktadan yapılmaktadır. Bununla beraber Baresiz olarak şantiyede gezmek, belirlenmiş noktanın haricinde binaya giriş çıkış yapmak tehlikeli ve yasaktır. Cephe çalışmasından dolayı ya da rüzgardan aşağıya malzeme düşme riski bulunmaktadır.
- **Yangın:** Tüm inşaat içi kapalı alanlarda, ofislerde, yemekhanede ve koğuşlarda sigara içmek yasaktır. Bazı bölgelerde yanıcı maddelerle çalışılmaktadır. Sigara içimine tahsis edilen ve yangın söndürücü bulunan yerlerde içilmelidir.
- **Elektrik çarpması:** Elektrik panolarının kapakları kilitlidir. Hiçbir sebeple panolara ve kablolarına elinizi sürülmemelidir.

STAJ YAPAN ÖĞRENCİYE/KURSIYERE AİT KAZA BİLDİRİM FORMU

(Bu bölüm Revirde doldurulacaktır)

KAZALININ

Staj Yapan Öğrencinin/Kursiyerin Adı Soyadı : _____ :
 Yapılan ilk yardımın tarihi ve saati : / / saat :
 Yapılan ilk yardımın sonucu : işbaşı () istirahat () Hastaneye sevk () şantiyede öldü ()
 Revirde geçen süre (a) : saat dakika
 Tedavi sonrası yapılan pansuman süresi (b) : saat dakika
 Revirdeki toplam iş kaybı (a + b) : gün

Kazalı ile ilgili bilgiler

Kaza tipi (F/) Yaralanma türü (G/.....) Vücutta etkilenen kısım (H/.....)

SAĞLIK BİRİMİ

Tarih:.....
Kaşe ve imza

(Bu bölüm İş Güvenliği Uzmanı tarafından doldurulacaktır)

Kaza hakkında bilgiler :

Kaza yeri (A/....), Kaza saati (B/....), Kaza ayı (C/....), Kaza günü (D/....), Kazaya neden olan etkenler (E)....)

Bu gibi kazanın tekrar etmesini engellemek için ne gibi önlemler alındı (kimin tarafından)

Alınan önlemler	Sorumluları	Gerçekleşme tarihi
1)	1)	1)
2)	2)	2)

Ağır yaralanma veya ölümlle sonuçlandığında tanıklarının ifade tutanakları rapora eklenecektir.

(Bu bölüm İş Güvenliği Uzmanı tarafından doldurulacaktır)

KAZANIN MALİYETİ

Revirdeki toplam iş kaybı süresi	: saat
Sağlık kuruluşundan alınan istirahat süresi	:saat
Sağlık kuruluşuna gidiş geliş süresi	:saat
Sağlık kuruluşunda tedavi gördüğü süre	:saat
Sağlık kuruluşunda kontrolde geçen süre	:saat
Sürelerin toplamı (a)	:saat
Ortalama işçi saat ücreti (giydirilmiş) (b)	:TL
Toplam süre (a) x ort. Saat ücreti (b)	:TL
Revirde harcanan tıbbi malzeme gideri	:TL
İşyerince harcanan özel harcama	: TL
İşyerince yapılan taşıt harcaması	:TL
Özel hastane giderleri	:TL
Cenaze giderleri	:TL
Toplam	:TL

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI

NOT:

Adı ve Soyadı

Tarih ve imza

Ağır yaralanma ve ölümlerde mali mesuliyet sigorta firmasına bir yazı ile haber verilmeli ayrıca olay fotoğraflarla tespit edilmeli

KAZAYA İLİŞKİN BİLGİLERİN KODLARI				
<u>KAZA TİPİ (F)</u> 1. Yüksekten düşme 2. Aynı seviyeden düşme 3. Malzeme düşmesi 4. Bir şeye çarpma 5. Bir şeyin çarpması 6. İki kişi arasında sıkışma 7. Sürüklenme yada sürtünme 8. Zorlanma 9. Kazı kenarının göçmesi 10. Elektrik çarpması 11. Patlayıcı malzeme kullanımı	12. İş makinesi kazası 13. Şantiye içi trafik kazası 14. Kimyasal maddeye maruz kalma 15. Fırlayan veya uçan malzeme 16. Bir şeyin batması 17. Yangın 18. Boğulma (suda) 19. Kavga 20. Kaynak ışımına maruz kalma 21. Zehirlenme	<u>YARALANMA TÜRÜ (G)</u> 1. Kesik 2. Yanık yada haşlanma 3. Kimyasal madde yanığı 4. Şok 5. Bereler 6. Yırtıklar 7. Çıkık 8. Kırık 9. Elektrik şoku 10. Burkulma 11. Tendonit 12. Çapak Kaçma 13. Radyasyon Yanığı 14. Solunum rahatsızlığı 15. Allerjik reaksiyonlar 16. Delinme 17. Geçici görme bozukluğu 18. Ezilme 19. İncinme	<u>VÜCUTTA ETKİLENEN KISIM (H)</u> 1. Göz 2. Kulak 3. Yüz 4. Kafatası 5. Boyun 6. Kol 7. Bilek 8. El 9. Parmak 10. Ayak	11. Bacak 12. Sırt 13. Göğüs 14. Kalça 15. Omuz 16. Karın 17. Sindirim sistemi 18. Ürener sistem 19. Solunum sistemi 20. Kardio-vasküler sistemi 21. Bel 22. Eklem 23. İç organ
<u>KAZA YERİ (A)</u> 1. Açık saha 2. Şantiye içi yollar 3. Bina içi 4. Dış cephe 5. Çatı 6. Atölyeler 7. Beton santrali 8. Sosyal Tesisler 9. Diğer	<u>KAZA SAATİ (B)</u> 1. İlk saat 2. 2-3 saat 3. 4-6 saat 4. 7 son saat	1. <u>KAZAYA NEDEN OLAN ETKENLER (E)</u> 2. Makina koruyucusu olmaması 3. Makina koruyucusunun uygun olmaması 4. Kişisel koruyucu verilmemesi 5. Kişisel koruyucusunun olmaması/hatalı seçim 6. Ortam şartları(ısı, aydınlatma, gürültü) 7. Tertip ve düzen korkuluk bariyer yetersizliği 8. Servis hatası(toplu taşıma) 9. Yetersiz çalışma alanı yer seçimi 10. Bakım ve kontrollerin yapılmaması 11. Depolama uygunsuzluğu hatalı depolama 12. Uyarı eksikliği yetersizliği yapılmaması(siren-fotosel-levha) 13. Tehlikeli madde kullanım hataları (depolama-miktar) 14. Hatalı imal edilmiş malzemelerle çalışma, imalat hataları 15. Parça hatası imalat 16. Yaya trafiğinin düzenlenmemesi 17. Fazla çalışma 18. Güvensiz çalışma yöntemi(teknik, idari) 19. İşyeri bina uygunsuzluğu 20. İş sağlığı güvenliği kurallarına uyulmaması (talimat-prosedür) 21. Makine alet, edevat standartlarının uygunsuzluğu (TSE-CE) 22. Kullanma süresi geçmiş malzeme kullanımı 23. Tehlikeli zemin (yağlı/tozlu/çöküntülü v.b.) 24. Dikkatsiz çalışma 25.	26. Kapalı alanlara izinsiz girme, önlem almama 27. Kişisel koruyucu bulunmaması/deforme etme 28. Yetkisiz çalışma 29. Donanımı, ekipmanı güvensiz kullanma 30. Alkol ilaç tesirinde çalışma 31. Uyariya rağmen güvensiz çalışma 32. Tehlikeli hızda çalışma 33. Güvenlik donanımını güvensiz hale getirme, çıkarma 34. Uygun Olmayan makinede çalışma 35. Güvensiz yükleme, taşıma, istifleme, boşaltma 36. İş kıyafeti uygunsuzluğu 37. Şakalaşma şaşırma kızdırma vs 38. Uzun saçla çalışma 39. Bozuk hatalı uygun olmayan ekipmanla çalışma 40. Sesli ışıklı uyarının yapılmaması/arızalı olması 41. Güvensiz hatalı çalışma 42. Çalışma Ortam şartlarını sağlamama alınan önlemlere uymama 43. Uyardırma(ses ışık) 44. Hatalı bakım, 45. Yükün hatalı kaldırılması 46. İş harici çalışma, hareket 47. Diğer.....	
<u>KAZA AYI (C)</u> 1. Ocak 2. Şubat 3. Mart 4. Nisan 5. Mayıs 6. Haziran 7. Temmuz 8. Ağustos 9. Eylül 10. Ekim 11. Kasım 12. Aralık	<u>KAZA GÜNÜ (D)</u> 1. Pazartesi 2. Salı 3. Çarşamba 4. Perşembe 5. Cuma 6. Cumartesi 7. Pazar			